

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

Szerkesztőség:
Főter 27. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.
Megjelen minden vasárnap reggel.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:
Egész évre 4 frt. Félévre 2 frt. Negyedévre 1 frt.
Hirdetéseket a kiadóhivatal mérsékelt árjegyzék szerint számít.
Egyes szám ára 8 kr.

Kiadóhivatal:
Weisz Márk könyvkereskedése, hová az előfizetési- és hirdetési díjak küldendők.
Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr.
Nyilttér petit sora 30 kr.

Telhetetlen.

Régen történt, talán nem is volt igaz, midőn Hegyi Antal plébános, az ur felkent szolgája élére állt az elégedetleneknek, akik arra törekedtek, hogy úgy Szivák Imrét, mint pártját lehetetlenné tegyék, leszorítsák a térről, hogy azután ők uralhassák a helyzetet, úgy intézzék Csongrád város sorsát, a hogy az ő érdekük kívánja.

Mi, akkoriban azt gondoltuk, hogy Hegyi Antal urat semmi egyéb, mint a személyes bosszu, a sértett hiúság vezérli és vitte az ellenzék táborába. Ő maga pedig azt mondotta, azt hirdette a népnek, hogy nem a személyes bosszu, nem a gyűlölet vezérli, hanem a nép érdeke; mert hát ő csak a népért él, csak a nép javát akarja előmozdítani; neki nem kell semmi, nincs is rászorulva senki kegyére, tisztességesen meg tud élni abból a jövedelemből, melyet plébánosi állása biztosít számára.

Hát ezek a kijelentések olyanok voltak, melyeket különösen azoknak, akik a plébános ur multját nem ismerték, el kellett, hogy higgyék.

Hiszen mindenki tudja, hogy a csongrádi plébánosi állás oly busás jövedelmeket biztosít, hogy abból bárki is gond nélkül, jólétben élhetne. Abból a jövedelemből nem csak egy

esaládnélküli egyén: hanem 5—6 család is megélhetne tisztességesen. De ezektől eltekintve: Csongrád r. kath. polgársága, mindig tisztelettel viseltetett lelkipásztorai iránt; mert Hegyi plébános ur elődei olyanok voltak, akiket valóban tisztelt minden polgár vallás különbség nélkül, kik nem törődtek hűveik politikai meggyőződésével, de annál inkább rajta voltak, hogy a vallásosságban, a keresztényi erényekben: a türelem, jámborság, szerénység és szelidségben példát mutassanak a hűveknek. Vagyis: a szó-szoros értelmében igazi lelkipásztorai voltak hívőiknek.

Ki hitte volna Hegyi Antaltól, hogy őt nem vezette más a ellenzék táborába, mint a személyes bosszu és az önző hatalmi érdek?

Ki hitte volna, hogy az a Hegyi Antal, aki folyton azt hangoztatta, hogy a nép érdekeit önzetlenül szolgálja, saját egyéni érdekeit tolja előtérbe?

Már pedig a következmények a mellett tanuskodnak, hogy a t. plébános ur, a saját anyagi érdekeit szolgálta akkor, midőn azt állította, hogy a nép érdekeiért szál sikra.

Ma, már mindent tudunk! ma már elérte ezéjét, tehát leplezetlenül áll előttünk, hogy tulajdonképen miért küzdött, miért harcolt minden fegyverrel és eszközzel ellenünk.

Nem akarunk ez alkalonmmal ismétlésekbe bocsájtkozni; mert hiszen már több ízben volt szerencsénk kimutatni, hogy miért iparkodott Hegyi Antal feljutni a hatalom polczára. Hiszen nem alakítottak egy bizottságot sem, amelynek Hegyi Antal ne lett volna tagja, sőt a legtöbb esetben elnöke.

Itt csak arról akarunk szólni, hogy mit tett, az az ugynevezett „9“-es gazdasági bizottság, mely szintén őt tisztelte elnököül.

Azt már mindenki tudja, hogy itt is az ő önző anyagi érdekeit toltta előtérbe, még pedig jogtalanul, igazságtalanul.

Megkárosította a közbirtokosságot oly módon, hogy 1 telek helyett 3 telek utáni járandóságot osztott ki magának, holott eddig minden plébános csak egy telek utáni járandóságot élvezett.

Épp azt akarjuk itt kimutatni, kézzel fogható adatokkal bebizonyítani, hogy Hegyi Antal plébános urnak, éppen semmi joga nincs 3 telek utáni járandósághoz.

Az 1837-ben létre jött segregacionális szerződés értelmében, összesen: 4½ telek utáni járandóságot kaptak a tanítók, a plébános, a rom. kath. kántor és a jegyzők.

Volt pedig akkor 4 tanító: u. m. Kenderesi József, Tóth Szilveszter,

TÁRGYA.

Otthon.

Irta: Vértessy Gyula.

Csalódik, aki azt hiszi, hogy a hazugságra való hajlandóság nincs az embernek a természetében. Nagyon is benne van. Anyyira benne van, hogy ha másnak nem füllenthetünk, hát füllentünk magunknak.

Valahányszor hazafelé készülődöm, mindig azzal a hazug gondolattal táplálom a lelkemet, hogy az én szegény jó anyámat akarom meglátogatni, annak akarok egypár vidám napot szerezni. S már napokkal hazautazásom előtt úgy bele élem magam ebbe, a lelkemnek különben igen jól eső, s engemet egészen büszkévé tévő hazugságba, hogy majdnem magam is elhiszem, hogy a dolog valóban úgy van, hogy én az ő kedvéért megyek haza. S önmagam számára a lehető leggaládbabul hízeltkedő szellememben állítom ki a háladatossági bizonyítványt.

Jó fiu vagy, jó szívű, derék fizető, akinek egyetlen gyönyörűsége jó órákat szerezni az édes anyjának, ennek a szegény öreg asszonynak, akit immáron az élet ezernyi csapása közepete az az egy gondolat vigasztal meg igazán, hogy a fia, egyedüli támasza, egyedüli reménysége, igazán, nagyon szereti.

A fia, az jó fia, aki azt az egypár napi szabadság idejét ami mindennapi nehéz munka kínos esztendeje után jutalomképpen kijár neki, ott tölti el mellette, sütkérezve a szerető szive melegében s közbe-közbe hallgatva vögnélküli oriai nagy panaszait élete folyamán jelentéktelen, de neki tulnag mértékben fájó zökkései fölött, amelyeket mind nekem kell végig hallgatnom, mert olyan szegény asszonynak mint ő, akit az ág is húz, akit mindenki csak bánt, egész éven át, egyedüli biztatója, reménysége fia, aki majd haza jön, meghallgatja a panaszait, és tesz minden bajáról.

Szegény, mintha csak naplót vezetett volna az esztendő minden napjáról, olyan pontosan sorolja el a rajta megesett sérelmeket.

A viláért sem feledne ki egyet is. Mindjárt az ujesztendő első napján gorombáskodott vele a levélhordó. Máskor mindig „nagyságának“ beszéltotta, akkor pedig „ténssasszonyom“ beszélgetett vele.

Persze, mert csak egy forint borraválót adtam neki — szegény apád ötöt is adott neki — de hát nem elég egy ilyen szegény özvegyasszonytól egy frt is, boldogult apád bizony többet adogatott neki. Kár volt. Igaz, hogy az apád legalább ur volt, ha el is költötte mindenét. Már is elkölte, oszt még nem

is ur belőle, egy minutáig sem. Itt van a Maszobesz Gábor, tudod fiacskám, hogy már nincs többje kétszáz holdacsakájánál.

Épen ötven hold jut egy-egy leányra. Nem tudom, ki veszi el azt a négy csűf jószágot a szép szeműkért. És még hogy henczognak most is. A Giza, a minap meghalott, hogy hűgödnak erősen udvarol a Bercey Géza, (te fiacskám, mit gondolsz a Géza gyerekből nem is lenne rossz férj, persze most még gyerek, huszonegy esztendővel nem is szabad házasodni, az apád harminczkettő volt mikor hozzá mentem, én pedig tizenkilencz, mégis hozzá vénültem, mikor meghalt is egészen legény volt, én meg vén asszony,) hát azt pletykálja hűgödről, hogy már két év előtt szerelmes volt egy vadász tisztbe, tudod mikor Beszterezén laktunk, meg is mérgezte magát érte. Aztán meg hogy egy színészbe volt szerelmes. No hát, hallottál már ilyet! Igaz ugyan, hogy énsé maradtam adósa, mert mikor egyszer találkoztunk, hát úgy lehordtam, hogy egy garasára szépség sem maradt rajta, — hanem ez nem elég. Neked mint férfinak kell felléni.

És mindenféle apró-cseprő dologban, a mit szegény anyám amugy magyarosan már rég elintézett, nekem kell mint férfinak fellépni?!

De te nem is figyelsz ide! Óh jaj, hát

Igaz Pál és Kovács Antal; ezek $1\frac{1}{2}$ — $1\frac{1}{2}$ telek utáni járandóságot kaptak, ugy szintén a két jegyző és a kántor is, míg a plébános egy telek utáni járandóságot kapott. Így osztották fel, a $4\frac{1}{2}$ telek utáni járandóságot.

Kapott azután plébános 3 telek földet, de járandóság nélkül, amennyiben az nem is volt urbéri telek.

Hegyi Antal pedig ép ezen az alapon osztatott ki magának 3 telek utáni járandóságot, amennyiben azt mondja, hogy neki 3 telek földje van.

Pedig a főtisztelendő ur tudja nagyon jól, hogy az a 3 telek föld, melyet a Károlyi grófok ajándékoztak a parochiának, nem urbéres föld, tehát járandóság nem is illeti.

De akkor midőn az ilyeneket kellene tudnia, nem akarja tudni. Pedig a plébános ur máskor mindenhez ért, és mint universális zseni tagja a vármegyei közigazgatási bizottságnak is. Éppen azért, mert universális zseni, nem tételezhetjük fel róla, hogy ne tudná azt, mit értenek urbéres telek alatt. Ugy látszik azonban, hogy akkor, midőn saját anyagi érdekéről van szó és ezt az anyagi érdekét csak úgy érheti el, ha tudatlannak teszi magát, hát egy cseppet sem bántja a hiuság és éles eszével, megzenialitásával gyönyörűen elhallgat.

Hogy mennyire megkárosította a főtisztelendő ur a csongrádi közbirtokosságot, azt számokkal is készek vagyunk kimutatni. Ugyanis:

A segregationalis szerződés értelmében, 3784 járandóság esett a közbirtokosságra, tehát a kilenczést és bokrost 3784 részre kellett volna felosztani. De amennyiben a főtisztelendő ur jogtalanul 3 telek utáni járandóságot követelt és osztatott ki magának: kénytelenek voltak a kilenczést 3804 felé osztani, hogy a plébános urnak a 3 telek után esedékes 16 házrészt kiadhassák, tehát $20\frac{1}{2}$ ház részzel többet osztottak ki, mint amennyit szabad lett volna kiosztani.

De itt még az a kérdés is fel-

merül, hogy ki lesz a gazdája annak a $4\frac{1}{2}$ ház rész kilenczest és bokrosnak, mely a plébános ur 16 házrészén felül is megmaradt. Erről azonban lapunk legközelebbi számában fogunk megemlékezni, ahol egyéb ily dolgokkal is foglalkozni fogunk. Ez alkalommal csak a plébános ur jogtalan elsajátítását tárgyaljuk és azt hisszük, hogy már is kimutattuk, hogy Hegyi Antal plébános ur, a parochiai birtoka után járandóságra nem számíthat. Amennyiben pedig ezt mégis kivette jogtalanul, a közbirtokosság nem hagyhatja annyiban, hanem kénytelen lesz, ha másként nem lehet, a dolgot per útjára terelni.

De nem csak azért kell Hegyi Antal plébános urat beperelni, hogy a közbirtokosságot megrövidítette és ez által a m a g a r é s z é r e, mintegy 7000 frt értékű nagy-rétet, kis-rétet, kilenczest és bokrost okkupált el a közbirtokosoktól: hanem azért is szükséges, hogy az ügy, ez által tisztázódjék. Mert amennyire telhetetlen a t. plébános ur, még az is kitélik tőle, hogy ő fogja beperelni a közbirtokosságot, amiért állítólag a parochiai jogos tulajdonát 40 évig bitorolta. Törvényes uton kell tehát eldönteni és kimutatni azt, hogy nem a közbirtokosság bitorolta a parochia járandóságát, hanem Hegyi Antal plébános ur bitorol 3 telek utáni járandóságot a birtokosságtól.

De mi történik akkor, ha a birtokosság törvényes utra tereli a kérdéses ügyet? Sőt mi lesz akkor, ha a mi bizonyos is, Hegyitől elveszik a jogtalanul használt 3 telek utáni járandóságot? Ezt ismét vissza kell adni az egyes birtokosoknak, tehát 3 telek utáni járandóságot 3784 felé kell osztani. Ebből vajmi csekélység esik egy egy birtokosra. Nem lesz tehát más mód, mint kérelhetetlenül felelősségre vonni azokat, akik tudva, megkárosították a birtokosságot, akik a kezére játszották Hegyi Antalnak a 3 telek utáni járandóságot. A „9“-es bizottság azon tagjai a felelősek, akik a jogtalan eltulajdonításra figyelmez-

tetve lettek, sőt a figyelmeztetés után el is ösmerték, hogy Hegyit nem illeti meg a 3 telek utáni járandóság, ennek dacára a közbirtokosságot nem világosították fel; sőt Hegyi önző anyagi érdekeit úgy lehet tisztán kor-tes politikából előmozdították.

Ha jól tudjuk, Kádár Henrich megyei t. főszámvevő ur, a „9“-es bizottság egyik tagja, figyelmeztette is a „9“-es bizottság matadorait erre a jogtalanságra még a sorhozás előtt, meg is ígérték az illetők, hogy ez ügyben eljárnak; egy bizonyos napot ki is tűztek a „Polgári-kör“ helyiségében ez ügyben értekezletre, de a kitűzött nap órájára csak Kádár Henrich ur maga jelent meg, még a matador urak közül egy lélek sem. Mert hát ezeknek érdekükben van, hogy vezérük és fejük Hegyi Antal mentül többel rendelkezék. Kell majd az alkotmányos czélokra.

Ezekből kitetszik, hogy Hegyi Antal plébános ur, nem a nép érdekének szolgálatában állt akkor, midőn a hatalmat kezéhez ragadta, hanem hatalmát önző érdekeinek előmozdítására használta fel. Nem önzés nélkül szolgálta a közönséget, hanem telhetetlen zsákját iparkodott megtölteni.

A „Csongrádi Közlöny“ szerkesztőjének.

A „Csongrádi Közlöny“ ez évi 6. számában egy újdonság jelent meg, melyben az állítatott, hogy Dr. Hoffman Arthur ügyvéd urnak azért kellett a kaszinóból kilépnie, hogy ellenzéki és mert Dr. Vadnay Andor főispánunk tiszteletére rendezett banketten ellenzéki szónoklatot tartott. Erre a kiroszhanásra lapunk előző számában azért nem nyilatkoztunk, mert Dr. Hoffman Arthur ur nekünk megígérte, hogy már a „Csongrádi Közlöny“ mut vasárnapi számában nyilatkoznia fog, miként a nevezett újdonság semiben sem felel meg a valóságnak. Dr. Hoffman Arthur urnak ez a nyilatkozata azonban elmaradt; s a midőn most kijelentjük azt, hogy Dr. Hoffman Arthur urnak a kaszinóból való kilépésére vonatkozó a a „Csongrádi Közlönyben“ megjelent újdonság nemcsak hogy nem felel meg a valóságnak, hanem annak minden betűje hazugság és rágalom; ennél fogva nem tekinthető egyébnek, mint a kaszinó beléletébe beava-

már az sem törődik vele, az egyetlen támaszom ezen a világon, annak is hiába mondom el a bajomat. Persze, hogy akit az ember nem szeret, hát annak a panaszkodását nem szivesen hallja.

Természetesen ezen fentebbi kizárólag abból az okból mondatnak el, hogy a rossz fiu átölelje a panaszkodó édes anyát s még áldott kezét s jóságos arcát végig csokolja, elmondja neki, hogy mennyire szeret őt. Ekkor azután megnyugszik, hanem azért fiacskájával elővéteti a czeruzát és sorba leírja vele orvoslásra váró sérelmeit.

Tudom én azt, fiacskám, hogy az ilyen urficskának sok bolond dolgon jár az esze, hát könnyen elfeledi a komoly dolgot. Ámbátor én erősen hiszem, hogy a te lelked még tiszta, és semmi olyan bűnös ostobaság nincs benne, ami meg zavarhatná az eszedet. Felteszem a fiamról hogy ilyen. Ha szerelmes lesz valami tisztességes lányba, hát el is veszi. Punktum. A többi dolog ostobaság. Holmi szerelmi kalandokon csak nem jár az eszed?

És az immáron egynehány ósz hajszálat is gondosan rejtegető harmincz éves fiucskának ki kell nyilatkoztatnia komolyan, hogy szerelmi kalandokon nem jár még az esze.

Ne is járjon, mert az megmételjezi a lelket. No és most jegyezd szépen: Levélhoidót első találkozáskor leszidni.

De kérlek, azt mondja az a szegény ember, hogy te, édes anyám, azóta minden nap össze szidod.

Nem igaz. Vagy te inkább hiszel annak a kötni valónak, mint nekem.

Dehogy. Majd leszidom.

Makrobeczékkel beszélni, de férfiasan ám. Weisz Mózeset felhívatni, mert csak a szőlőt vette ki és felében a gyümölcsöt is haza hordatta. Bagi elszántott a laposi dűlőben a földünkéből; Kreiter, ez a gazember német lekaszáltatott egy rend sarjut, a mi rétünkéből. Ezek a zsványok azt hiszik, hogy az én dolgom most már közpréda. Lopnak, nyuznak, zsarolnak egész esztendőn át. A jegyző öt forintot fizetett velem egy haszon-talan törési engedély megírásáért, az adómat mindig duplán számítják, ha a cseléddel bajom van, mindig annak adnak igazat. Fiucskám, csak járj el mindenekben férfiasan, hogy tudják meg, hogy van nekem is valakim, aki megtanítja őket, el ne felejtőd, a patikárus is gorombáskodott egyszer velem. A szegény nagyapád receptjére nem akart chinint adni, azt üzente, hogy én talán ha a mellem fáj is, hát fejfájásról csináltatok meg egy receptet. Így bánik velem! Szegény nagyapád, ha élne majd adna neki! Még az ő receptjét nem akaját megcsinálni! Hát ki húzta ki, patika vizitációkat minden bajból, nem ő? Es most

ez a hála? No megálj, vén méregkeverő! Ugye fiam majd megadod neki!...

Ünnepelesen megígérem, hogy megadom mindenkinek a magáét és azután elindulok ő hozzá. Ahhoz a bűnös, szép asszonyhoz, a kinek a kedveért hazajöttem.

Mert hazudok magamaak, mikor azt hitetem el magammal, hogy az anyám kedveért jöttem haza. De hogy a más kedveért. Ennek a bűnös, rossz asszonynak lángoló két fekete szeméért, egy öleléséért, egy csókjáért.

És alig várom, hogy annak a tiszta, szent asszonynak a megszentelt köréből ki-menekülhessek ide, összeégetné a szívemet, a lelkemet, pokoli láng lobogása mellett.

Ő is haza jön az anyjához, én is haza jövök. S itt a szeretetnek szentelt tiszta otthonban, a hol a szülői szívek szeretetének tiszta fenyő ragyog be mindent, itt vet árnyat a legtisztább, legderűsebb képekre a mi bűnös szerelmünk.

Óh csak szakítani tudnánk! De hiába, nem lehet! Talán azért is olyan erős es a kapocs, mert bűnösebb a többinél! És még én szegénytől égő homlokkal ülök jó anyám mellett s hazudok neki össze-vissza mindenfélét, hogy most mit végeztem el, kivel beszéltem, hol jártam, az alatt ő is zokogva borul az édes anyja keblére; — anyám, édes anyám, ugy e szeretsz?

tott kirohanásnak és a kaszinó erkölcsi repulációja ellen intézett támadásnak. Éppen Dr. Hoffman Arthur ur irányában érzett jóindulatunk az, mely velünk a valódi tényállást elhallgattatja. Ha tehát t. collegánk Hegyi Antal ur is hasonló érzelmeket táplál Dr. Hoffman iránt, a dolog további bolygatását éppen nem ajánljuk. Egyébként kijelentjük, hogy a nyilvánosság kizárásával vele a valódi tényállást az ide vonatkozó okmányok felmutatásával szívesen közöljük.

Együttal azt is megjegyezzük, hogy a kaszinó nem politikai testület, a hol bárki követheti politikai meggyőződését. Jelenleg is vannak többen, akik az ellenzékhez tartoznak, de azért a kaszinóba igen jól érzik magukat. Annyi azonban igaz, hogy a néppárttal senki sem rokonszenvez, és az olyan tagot lehet, hogy kebelében meg sem tűrné. Mert a néppártot egy kaszinói tag sem ismeri el politikai pártnak, hanem a magyar társadalom mételeyének tartják.

Szerkesztőség.

UJDONSÁGOK.

— **Személyi hírek.** Rapaics Radó miniszteri tanácsos, Kállay Albert főispán a csongrádi börtényházi Armentesítő társulat miniszteri biztosa és Fromm Miklós főmérnöke a f. hó 20-án a védgátak felülvizsgálása céljából városunkba érkeztek. Ugyanaz nap este tiszteletükre a kaszinóban szűkebb körű társas estélyt rendeztek, hol az estét kedélyesen töltötték el. Másnap reggel a védgátakra mentek és azokat Csongrádtól Szegedig megvizsgálták.

Mint értesültünk: Szivák Imre dr. képviselő urnak leánykája nagy beteg volt, úgy annyira, hogy élete is veszélyben forogott. Örömmel jelezhetjük, hogy ma már a veszélyen túl van.

— **Királyi váróterem Kisteleken.** Az ezredév pusztaszeri ünnepségeire leránduló magas személyiségeknek a fogadtatására, a kisteleki vasúti állomás nagyobb szabású revonáláson megy keresztül. Az egész állomás kibővítették, lesz két I. osztályú váróterem és egy királyi váróterem fényes berendezéssel; a folyosó és a terrasz dolomittal lesz beburkolva s kívül az állomás előtti tér parkirozva, virágos kertté fog alakítani.

— **A néppárti vigécz mint szelidítő.** Sohasem hittük volna, hogy a szelidítés terén főtisztelendő Molnár János néppárti vigécz felülmulja még a most itt időző állatsereglet érdemes állatszelidítőjét is. Mert hát Kratochvill ur csak tigriseket, hiénákat, oroszlánokat, medvéket és más e fajta fenevadakat képes megszelidíteni. De Molnár János népbolondításban vigéczkedő apát-

Igy kell tennie.

S mintha félnie kellene, hogy valaki elszakítja tőle, mint valami didergő fázós gyermek, úgy odatapad az anyjához...

Én is így teszek. Reszketve ölelem magamhoz a jó öreg asszonyt, mintha félnem kellene tőle, hogy szeretetét hamarosan elfogom veszíteni. S egész valóm megszeszket arra a gondolatra, hátha ez a tiszta öreg asszony megcsiptene valamit!

Bizoyára utálattal fordulna el tőlem s meleg szívének egy sugara sem esnék többé reám.

Mert odakint a zavaros szürke világban egészen halvány és színtelen egy egy bűnös szerelemnek a rajza, de itt, az otthon hóféhér, tiszta lapjára sötétén, megdöbentő sötétén rajzolódik le minden vonás.

Ott könnyelműség, tréfa, szeszély — itt csak bűn! S látja mi is, szép asszonyom, akik odakint a nagyvilágban bizonyára nagyon könnyedén vesszük ezt a szerelmi viszonyt, itt reszketve állunk a tisztaság itélőszéke előtt s bűnösöknek, nagy bűnösöknek tartjuk magunkat.

S különösen este kerget az önvád könyveket a szemünkbe.

Nem akkor, mikor édes jó anyám agódo gyöngédséggel igazgatja meg a fejem alatti váaukost s oda ülve az ágyam szélére, végig-

plébános, még Hegyi Antal plébános urat is megszelidítette. Ugyanis: mielőtt Molnár János itt nem járt: a hívek nem tudtak magukat mihez tartani a plébános uralma szerében. Ha kopogtattak a hivatalos szobája ajtaján, hát akkor azért lökte a híveket, hogy miért kopognak. Ha pedig kopogtatás nélkül léptek be, akkor mag azért lökdöste ki őket. Ma már, egész másként áll a dolog: a plébános ur hivatalos szobája ajtaján a következő felírás olvasható: „Tesék kopogtatás nélkül belépni!” Bravó Molnár János! Szégyelje magát Kratochvill!

— **A bokrosi legelő felosztása.** A f. hó 12-én tartott községi közgyűlés alkalmával, a községi képviselőtestület Sóllya Gyula főjegyző indítványára elhatározta, hogy ott nem csupán legelőt: hanem kaszálót is létesít; ennél fogva azon birtokosok, akik a járásukon kaszálót akarnak létesíteni, a községi elöljáróságnál záros határidő alatt bejelenteni tartoznak. Együttal, azt is elhatározták, hogy ezenül nem évenként: hanem 3 évenként fogják a felosztást eszközölni. Ezen intézkedés azért is helyes: mert minden évben nem kell a felosztási költségeket fizetni.

— **Ahol nem kell árnyék.** Nem tudjuk, hogy a községi iskolaszék intézkedésére történt-e, de különösnek találjuk, hogy az iskola udvarán, mint az épület előtt lévő gyönyörű akácokat egy szálíg csupaszra botolták. Más városban ezeket fizetnének, ha ilyen lombos fákkal rendelkeznének. Itt meg a kész fákat megfosztják a lomboktól. Ez az intézkedés, bárkitől származott — nagyon helytelen.

— **A régi Pest Ős-Budavárában.** Harmad félézár évvel ezelőtt Budának minden jelentőség nélküli külvárosa volt a régi Pest. Inkább a Tabánból átjövő hajóhid pesti fejének védsánc ul szolgáló örkély volt, területre kisebb a mai belvárosnál. Kettős sánca futotta körül. Három kapuját nehéz bástya tornyok védtek, a hol töltött ágyu mellett égő kanócczal álltak őrt, a budai basa válogatott jancsarjai. A bástyafalon túl futó homok lepte el a vidéket a főthi hegység... Így követelte ezt a hadi fortély is, nehogy az ellenség meglepesse a hidfő őrséget. Ide kékellet távolból a Mátra. A Duna partján hos-zu tömött sorban állottak a török galyák, a rácz hajósok hadi ezélokra is alkalmas könnyű hajói és kirit közülök itt-ott az örmény leánykalmárok tarka baldachinos hajója, melynél szerezsen hajtott apró uri sajkák kötöttek ki, hogy a budai urak megtekintsék a georgiai válogatott portékát. A mozgalmas képre komolyan tekintett le a vén Gellérthegy sziklás oldala s az egész tájakra rálehelte délibábos zománcczát a sajátos alföldi nap rezzó sugara...

simogatja az arcomat úgy mint mikor még kis gyerek voltam s beszél hozzám szeretetteljes köszönő hangon, hogy milyen jó vagyok én, haza jövök hozzá a helyett, hogy máshol szórakozást keressék, csetlek-botlok a dolgaimban.

— Igazán csunyaság tőlem neked, édes fiam, ennyi kellemetlenséget okozni.

Magának meg valószínűleg akkor, mikor arról beszél a mamája, hogy milyen jó tőrő, szenvedő asszony maga, aki önmegadással veszi férje nagy, nehéz betegségét s haza jön vigaszt keresni édes anyja szeretetében.

Akkor. Meg azután akkor, mikor a lázas szerelmi csókok után az ajkainkat az édes anyai tiszta csók éri.

Óh ilyenkor olyan nyomorult bűnösöknek érezzük magunkat. Pedig ugyebár odakint a nagyvilágban szerelmünk csak örülni tud a szívünk s nem tesz mardosó szemrehányásokat? Persze hogy nem tett, ahol annyi a sötét a homályos szín, egy árnyalattal több vagy kevesebb észre sem vesszük, de itt a hol minden tiszta, világos, derűs itt, úgy meglátjuk a magunk igazi hitványságát, olyan világosan, olyan tiszta kéjben, mint mikor a sötét éjszakából kivilágított ablakon néz be az ember.

Ne menjetek haza bűnös szívvel, mert odahaza nagyon fog fájni a szívetek...

Ezzel a szindus tájképpel gyarapítja a mileniumi ünnepségek látványosságait Ujváry Ignác, a nagytehetségű festő. Nehogy azonban az óriási kép hatását megrontsa a kellő keret hiánya, a panorámaszerűen festett kép úgy lesz felállítva, hogy Ős-Budavár látogatói elé, a kik bástyatornyon át jutnak ki a Dunára nyíló sáncz fokára — egyszerre mint a valóságos tájkép — ez a csodás panorámája a mult időnek. Hangosabban robban majd minden magyar szív, az eleven színekben eléje tárt régi Pest láttára, a mikor úgy is káprázatos csalódásban ringatta már ezt megelőzőleg a látott hallott élet, mely vissza vitte harmadfélézár év előtti időbe, s ott nyüzsgött körülötte, a török világot Magyarországon visszatükröző Ős-Budavárában.

— **Vásár nálunk.** Városunkban az ez évi téli országos vásár jövő vasárnap, márczius hó 1 ső napján tartatik.

— **Köhögés rekedtség és elnyálkásodás ellen régen ismert háziszser a pemetefű.** Ezen fűnek kivonatából Réthy Béla b. csabai gyógyszerész cukorkát készít, melyben a pemetefű méltán dicséret hatásossága, kellemes ízrel párosul. A pemetefű czukorka minden gyógyszerárban kapható. Egy doboz ára 30 kr.

II. Magyar osztálysorsjáték. Első osztályu sorsjegyeknek a II. osztályra való megújítása a sorsjegyeken jelzett elárúsítónál, kiknél a sorsjegy vásároltatott, az I. osztályu sorsjegy visszaszolgáltatása és a megújítási díj — 1 egész sorsjegy: 20 frt, — 1 fél: 10 frt, — egy tized: 2 frt, — és egy huszad: 1 frt, — befizetésével legkésőbb márczius 1-éig eszközölendő. Az I. húzásnál ki nem sorolt, mind három osztályra érvényes teljes sorsjegyek megújításának szüksége fenn nem forog, ezek minden további nélkül a II. és III. osztályban is részt vesznek.

1508. számhoz,
1896.

Beküldetett.

Budapest székes főváros területére szóló levelezések gyors kézbesítését felette hátráltatja azon körülmény, hogy a levelezések czimzése hiányos.

A czimiratban ugyanis legfeljebb az utca és a házszám van feltüntetve, holott a levelezések gyors szétosztása és kézbesítése érdekében igen kívánatos, hogy a czimiratban a közigazgatási kerület (I—X-ig) az emelet és ajtószám is ki legyen tüntetve.

A levelező közönség érdekében örlendtem ugyan, hogy a Budapestre érkező mozgóposták a székes főváros területére szóló levelezéseket közigazgatási kerületenkint dolgozzák fel, hogy ilykép azoknak a főpostahivatalnál levélhordói kerületenkint való feldolgozása gyorsítsassék, ezen intézkedésem azonban a gyakorlatban ép a fenntebb jelzett hiányos czimzés következtében nem jár a kellő eredménnyel.

A t. levelező közönséget tehát saját érdekében is felkérem, miszerint a Budapestre intézendő s itt kézbesítendő levelezéseinek czimiratában az utca és házszámot kívül még a közigazgatási kerületet (valamint az emeletet és ajtó számot) is kiírni sziveskedjék, pl.

Horváth Kálmán urnak

Budapesten.

IV., Koronaherczeg-u. 14. sz.

I. em. 5. ajtó.

Budapest, 1896. február 11.

A m. kir. posta- és távirada igazgatóság.

Felölős szerkesztő: Éder János.

Kiadólaptulajdonos: Weisz Márk.

Tessék árjegyzéket kérni.

Tessék árjegyzéket kérni.

Készlet:	Mindenféle nemes csemetéből mintegy	800,000	darab
	" alvó számszéből	1,200,930	
	" vadonezból	15,000,000	
Összesen mintegy		17,000,000	

Csemeték árai: Az 1-2-3 éves, gazdag gyökerű, életerős nemes csemeték darabja azok erőssége szerint 20 krtól 40 krig.

Nagybani árai:	100 darab 40 kros csemete 1 vagy 100 fajban	38 frt	100-anként
	200 " 40 " " 1 " 100 "	36 "	
	500 " 40 " " 1 " 100 "	34 "	
	1000 " 40 " " 1 " 100 "	32 "	
	5000 " 40 " " 1 " 100 "	30 "	

A fajok legnagyobb része szaktekintélyünk Berezski Máté hírneves telepéről lett beszerezve, miért is azok hitelesek. Ezen felül a kiadandó csemeték homokban nem veketek s épen azért gazdag gyökézzel bírnak nem csak, hanem biztos fogamzásnak, edzett természetűek, egészségesek, hosszú életűek és még ezen felül igen olcsók is. A botartalmu, szinos kiállítású és minden tekintetben tájékozható nagy árjegyzék kívánatra bérmentve küldetik.

Alapítottott: 1865-ben.

A legjobb
ZONGORÁK
és
PIANIÓK
és
HARMONIUMOK

legelősséban kaphatók tökéletes jótállás mellett

HEGGENAST GUSTAV
hírneves zongoraéadaási és kölesző intézetében.
Budapest, IV., Kegyó-utca 7. sz.
Schiedmayer és fia; leg híresébb zongorák és Thuringia Organ C. egyéüli képviselője, a világ legjóbb és legelőssébb harmoniumai. - Árjegyzék ingyen.

Magyar Osztály-Sorsjáték.

35007 pénznyeremény 7932000 korona összértékben.

Legnagyobb nyeremény a legkedvezőbb esetben **Egy Millió korona.**

II. osztály. Huzás 1896 márczius 11-14-ig.			II. osztályu vétel-sorsjegyek árai:				III. osztály. Huzás 1896. május 12-28-ig.		
Nyeremény	korona	korona	1/1	1/2	1/10	1/20	Nyeremény	korona	korona
1	100000	100000	40.—	20.—	4.—	2.— frt.	1 jutalomdíj	600000	600000
1	60000	60000	II. és III. osztályu teljes sorsjegyek árai:				(1	400000	400000
1	40000	40000	1/1	1/2	1/10	1/20	(1	300000	300000
1	30000	30000	60.—	30.—	6.—	3.— frt.	(1	200000	200000
1	20000	20000	Ezen eredeti áraikon kívül II. osztályu sorsjegyek megrendelésénél ajánlott levél portója és nyereményjegyzék díja fejében 25 kr., teljes sorsjegyek megrendelésénél pedig ajánlási díj és 2 nyeremény-jegyzékért 40 kr. küldendő be.				(1	100000	100000
1	15000	15000	(2	40000	80000	(2	20000	40000	
1	10000	10000	(2	20000	40000	(5	10000	50000	
2	8000	16000	(10	8000	80000	(34	6000	204000	
8	4000	32000	100	2000	200000	200	1000	200000	
10	2000	20000	2650	200	530000	22000	150	3300000	
13	1000	13000	25007	nyeremények és 1 jutalom	6284000				
100	400	40000							
860	200	172000							
9000	120	1080000							
10000 nyeremények összesen	=	1648000							

Az osztály-Sorsjegyeknek II. osztályra való megújítása az I. osztályu sorsjegyek beküldése és a sorsjegy árának befizetésével legkésőbb márczius 1-éig eszközözendő.

Sorsjegyeket ajánl és szétküld az összegnek postautalványon való előzetes beküldése mellett vagy utánvétellel

HEINTZE KÁROLY, Budapest

Szervita-tér 3.

Sürgönczim: LOTTOHEINTZE BUDAPEST.

Szervita-tér 3.

Csongrád, 1896. Nyomatott Weisz Márk könyvnyomdájában.

KÖZGAZDASÁG.

A czeplédi gyümölcsfaiskola.

Örömmel tapasztaljuk, hogy Unghváry László 121 holdas czeplédi gyümölcsfa-iskola telepe nemcsak a hazában vált mindenki előtt ismeretese, hanem most már szívesen keresik azt fel Románia, Bosznia, Hercegovina, Galiczia s főleg Ausztriából is a rendelők. És hogy a kényesebb izlésű külföldiek, mint vannak az Unghvárytól szállított csemetékkel megelégedve, arra nézve többek közt szolgáljon tájékoztatóul Umlauf csász. és kir. udvari kert igazgató (Bécs-Schönbrunn) alább következő eredeti levele:

„Különös örömmre válik Önt értesítenem, hogy ideküldött csemetéi kifogástalanok és valóban szépek. Én csak elismeréssel nyilatkozhatom az ilyen kitűnő minőségű anyag előállításáért és ezennel felkeresem Önt, hogy hasonló kifogástalan minőségben az itt leírandókat küldeni szíveskedjék.” Umlauf cs. és k. udvari kert igazgató (Bécs-Schönbrunn.)

„Vulcán”. Nem mondunk sokat, midőn azt állítjuk, hogy a gépipar hazánkban olyan lendületet vett, miszerint Európának régi iparúzó államai irigységgel tekintenek ránk. A számos, utóbbi időben alakult iparvállalatok között a „Vulcan” gépgyár-részvény-

társaságé — ezelőtt Gutjahr és Müller, Reinhard Fernau & Co. Budapest, V., Váci-ut 70. (főgyár Bécs) — a legelső helyet foglalja el. Számítva a technika és szaktudományok haladásával, ezen vállalat gyárait a legújabb és legjobb munkagépekkel látta el és ez által olyan képesítettségre tett szert, hogy a budapesti és bécsi gyárak megtekintésére meghívott bel- és külföldi szakemberek osztatlan elismeréssel árasztották el. Nagyon messze vezetne, ha ezen gyár összes gyártmányait akarnók elősorolni, miért is csak a malomberendezési és malomgépeket, mindennemű szerszámgepeket fém, fa és kő megmunkálására említjük fel.

A milleniumi kiállítás látogatóinak különben bő alkalmuk nyílik a „Vulcan” gépgyár készítményeit megtekinteni.

„VULKÁN” gépgyár részvény-társaság

ezelőtt

Gutjahr és Müller — Reinhard Fernau & Co.

Budapest.

Bécs.

— az első rangu malomépítészeti gyárban —

BUDAPESTEN, V., külső váci-ut 70.

Sürgőnyezim: „Gutjahr-vulcán.”

gyártanak

Sürgőnyezim: „Gutjahr-vulcán.”

Az összes iparúzó államokban szabadalmazva.

Lengő-szitagépek (Oscillir-Sichter)

Az összes iparúzó államokban szabadalmazva.

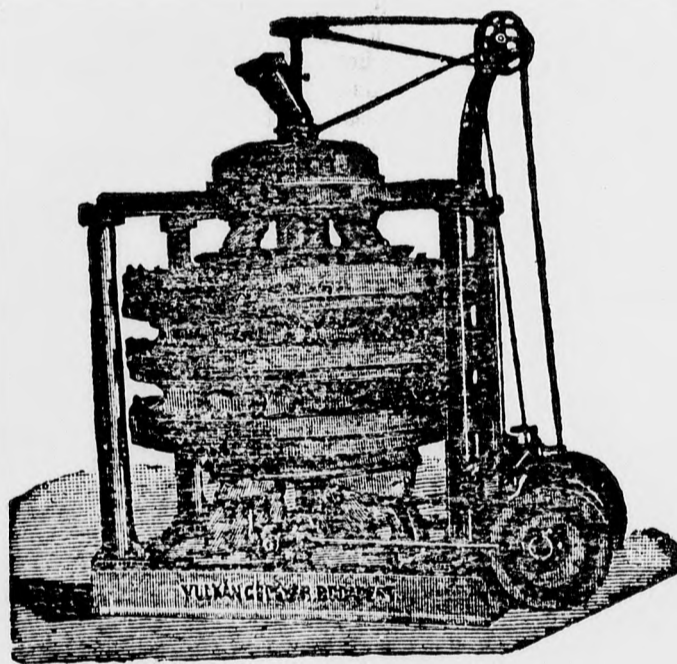
Gutjahr-Müller és Soder szabadalma.

A tisztító és osztályozó-gépek előnyei:

Egyszerű és czélszerű szerkezet;

üzem közben csekély kezelést igényel;

a gép sokkal több tiszta darát állít elő, mint bármely más ily fajta gép;

ugyanazon gépen a legfinomabb dercek, valamint a legdurvabb darák tisztíthatók;

munkaképessége rendkívül nagy; a gép csekély tért igényel;

bármely malomban lényeges üzemakadály nélkül lehet ilyen gépekkel egy daratisztítást berendezni.

A „Lengő-szitagépnek” előnyei:

Az eredményeket tökéletesen szitálja és osztályozza; — a szitált lisztet tisztít, a dercek lisztmentesek és a darák „élesen” vannak osztályozva; — rendkívül egyszerű kezelés; — a szitált lisztnek tisztátalanítása egészen ki van zárva; — a géphez kevés szitahevonat szükséges; — a gép csekély erői igényel; — a gép járása tökéletesen nyugodt; — automatikus üzemre igen alkalmas; — a gép egy egész cylinder-rendszert pótol; a gép munkaképessége felülmulthatatlan;

továbbá:

tisztító- és osztályozó gépek

Schnetzer Agoston szabadalma.

A nevezett legújabb malmászati gépeken kívül gyártanak még: rögszíták, tarárok, gabona-osztályozógépek, Bobby-féle rendszer és mások szerint „Vulcán” gabonatisztító- és kefélőgépek, őrlőjáratok, gabona, liszt és darafelhúzó, szállítócsigák, dara-, liszt- és dercezhengerek, felhúzógépek és járószekek.

Továbbá téglagyártási gépek Hotop E. hirneves rendszere szerint.

Nyersöntvények saját és idegen minták után, fogaskerekeket géppel formázva.

Mindennemű szerszámgepek fém, fa és kő megmunkálására.

Gőzgépek kipróbált rendszer szerint, vizikerekek, közlőművek (transmissziók).

— Kiváratra prospectusok és költségvetések küldetnek. —